

SLOVENSKÁ
LEKÁRNICKÁ
KOMORA

Odborný seminár a workshop:
Štandardný postup pre výkon prevencie
kardiovaskulárnych ochorení v podmienkach verejných lekární

Základné aspekty postupu pre výkon prevencie KVO vo verejnej lekárni

PharmDr. Peter Matejka, PhD.

Štandardný postup pre výkon prevencie kardiovaskulárnych ochorení v podmienkach verejných lekární

Autori:

PharmDr. Peter Matejka, PhD.

Mgr. Peter Jeník

PharmDr. Miroslava Snopková, PhD.

PharmDr. Ondrej Sukeľ

doc. MUDr. Štefan Farský, CSc., FESC;

PharmDr. Anna Jauschová,

*Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2023,
ročník 71, strana 394.*

Dátum účinnosti: 15.11.2022

<https://www.health.gov.sk/?Postupy-Prevencia>

O ministerstve**Zdravotná starostlivosť****Materiály a dokumenty****Médiá****Domov**

- Ministerstvo zdravotníctva
- Materiály a dokumenty
- Zdravotná starostlivosť
 - Pohotovosti po novom
 - Metodické pokyny
 - Organizácie v pôsobnosti MZ SR
 - Inšpektorát kúpeľov a zriedel
 - Odbor krízového manažmentu
 - Transplantační koordinátori
 - Transplantačná komisia
 - Komisia pre neodkladnú zdravotnú starostlivosť
 - Etická komisia
 - Etická komisia pre klinické skúšanie
 - Antibiotická komisia
 - Komisia pre zabezpeč. kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne

Domov » Zdravotná starostlivosť » Štandardné postupy

Späť

Tlačiť

Štandardné preventívne, diagnostické a terapeutické postupy

Štandardné
postupyZdravie
a migrácia**EURÓPSKA ÚNIA**
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja**OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE**Preventívne
postupyKoronavírus
COVID-19

Schválené štandardné postupy

- Schválené nové a inovované štandardné klinické postupy v zdravotníctve
- Schválené nové a inovované postupy pre výkon prevencie
- Schválené odporúčané a štandardné postupy pre výkon prevencie a včasnej intervencie v súvislosti s migráciou štátnych príslušníkov tretích krajín na Slovensku

Stránka venovaná významným národným projektom, ktorých hlavným cieľom je zlepšovanie systému zdravotníctva.

ENHANCED BY Google

Preventívne
postupy

Tvorba nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie a ich zavedenie do medicínskej praxe

Štandardné
postupy

Tvorba nových a inovovaných štandardných klinických postupov a ich zavedenie do medicínskej praxe

Zdravie
a migrácia

Tvorba odporúčaných a štandardných postupov pre výkon prevencie a včasnej intervencie v súvislosti s migráciou štátnych príslušníkov tretích krajín na

Koronavírus
COVID-19

Informácie pre pacientov aj lekárov o novom koronavíruse COVID-19

[Viac informácií](#)

Tvorba preventívnych postupov

Projekt "Tvorba nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie a ich zavedenie do medicínskej praxe (PpVP)"

ENHANCED BY Google

O projekte

Odborné pracovné skupiny

Komisia MZ SR pre PpVP

Projektový tím

Proces tvorby, schvaľovania,
implementácie a revízie

Zoznam schválených
preventívnych postupov
(PpVP)

Východiská pre vznik PpVP KVO v lekárňach

- Rastúca úloha farmaceuta v prevencii ochorení:
 - **WHO 1994:** 47th. World Health Assembly - Resolutions and decisions annexes ([WHA 47/1994/REC/1](#)) WHA47.12 Role of the pharmacist in support of the WHO revised strategy
 - **WHO/FIP 1996:** Good pharmacy practice (GPP) in community and hospital pharmacy settings ([WHO/PHARM/DAP/96.1](#)) GPP as a way to implement PHC
 - **FIP 2004:** [FIP Statement of Policy Point Of Care Testing in Pharmacies](#)
 - **Council of Europe - Committee on Ministers 2020:** [Resolution CM/Res\(2020\)3 on the implementation of pharmaceutical care for the benefit of patients and health services](#)

Východiská pre vznik PpVP KVO v lekárňach

- Farmaceut je zdravotnícky pracovník, ktorý sa môže zapájať do prevencie ochorení
- Ideálny priestor - verejné lekárne, ktorých sieť je v SR dostatočne široká a veľmi dobre dostupná verejnosti
- Pri poskytovaní lekárenskej legislatívy je priestor na zapojenie sa do prevencie ochorení v rámci viacerých činností:
 - poradenstvo pri výdaji
 - poskytovanie odborných informácií a rád o liekoch, ZP a DP aj mimo samotného výdaja
 - vykonávanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení (Zákon č. 362/2011 Z.z.; § 20; h))

Východiská pre vznik PpVP KVO v lekárňach

- Ťažiskovou činnosťou je vykonávanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení
- Medzi hlavné dôvody patrí:
 - dobrá dostupnosť jednoduchých, rýchlych a lacných metód pre stanovenie hladiny rizikových parametrov vhodných pre podmienky verejných lekární,
 - vysoký záujem verejnosti využívať dostupné vyšetrenia v lekárni,
 - možnosť využiť čas merania rizikových parametrov na dôverný rozhovor s pacientom/klientom spojený s príslušným poradenstvom.

Východiská pre vznik PpVP KVO v lekárňach

- Pri poskytovaní vyšetrení v lekárni sa nerealizuje diagnostika ochorení
- Nejedná sa v žiadnom prípade o nahrádzanie práce lekára
- Priestor na spoluprácu farmaceuta s lekárom
- Do spolupráce má byť prizvaný aj farmaceutický laborant, zdravotná sestra a pacient

Prečo ako prvé zameranie na prevenciu KVO

- Celosvetovo hlavná príčina úmrtí:
 - WHO 2019: 18 miliónov úmrtí (= 33% všetkých úmrtí)
 - Z toho 85% tvoria **aterosklerotické KVO (ASKVO)**
 - ischemické choroby srdca - najmä **infarkt myokardu (IM)**
a cievne choroby mozgu - najmä **cievna mozgová príhoda (CMP)**
- Slovenská republika
 - 1. KVO (46% všetkých úmrtí)
IM + CMP (33% všetkých úmrtí)
 - 2. Nádorové ochorenia (24% všetkých úmrtí)

Štandardný postup ako odporúčanie pre prax

- Miesto výkonu prevencie - priestorové odporúčania
- Priestorové požiadavky a kompetencie
- Cieľové skupiny pre výkon prevencie
- Spolupráca farmaceuta a lekára
- Poskytovanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení
- Implementácia v praxi

Priestorové odporúčania

- **Vyhovujúci diskretný priestor**
 - Priestor pre diskretný rozhovor s pacientom (minimálne 4 m²)
 - Oddelený od ostatných častí oficíny (výklad, paravan, stena)
 - Môže a nemusí ísť o samostatnú miestnosť

Personálne odporúčania

- **Vyšetrenia zastrešuje farmaceut**
 - Súčasťou vyšetrenia má byť odborná konzultáciou zameraná na sledovanie účinnosti a bezpečnosti farmakoterapie
- **Farmaceut môže zapojiť do spolupráce farm. laboranta**
 - Ponúkanie vyšetrení pacientom/klientom pri výdaji bez receptu
 - Jednoduché meranie u pacientov bez diagnózy a Rx liečby
- **Špecializované školenia s garantom odbornosti**
 - Systém sústavného vzdelávania farmaceutov a farm. laborantov
 - Prednášky, semináre workshopy zamerané na prevenciu ochorení a realizáciu fyzikálnych a biochemických vyšetrení
 - Inštitucionálny garant odbornosti – napr. FaF UK

Kompetencia pre:

- 1.vykonanie merania** (stanovovania) fyzikálnych parametrov alebo biochemických parametrov vrátane odberu kapilárnej krvi,
- 2.vykonanie výpočtu** celkového kardiovaskulárneho rizika (CKVR),
- 3.vykonanie interpretácie** výsledkov merania*
- 4.vykonanie poradenstva a konzultácie** v rámci prevencie KVO*

*u farmakologicky neliečených osôb, s nízkym a stredným CKVR, ktoré ešte nie sú pod pravidelným dohľadom lekára kvôli ASKVO alebo RF ASKVO,

- farmaceut, farmaceutický laborant,
- študent farmácie alebo študent strednej zdravotnej školy v rámci odbornej praxe pod dohľadom farmaceuta alebo farmaceutického laboranta.

Kompetencia pre:

1.vykonanie interpretácie výsledkov merania*

2.vykonanie poradenstva a konzultácie v rámci prevencie KVO*

***u farmakologicky liečených osôb, s vysokým CKVR, resp. u osôb, ktoré sú pod pravidelným dohľadom lekára kvôli ASKVO alebo RF ASKVO,**

- farmaceut,
- farmaceutický laborant pod dohľadom farmaceuta,
- študent farmácie alebo študent strednej zdravotnej školy v rámci odbornej praxe pod dohľadom farmaceuta.

3. poskytnutie správy farmaceuta lekárovi

- farmaceut

Komu budú poskytované činnosti v rámci prevencie ASKVO v lekární

- **Všetkým pacientov/klientov lekárne**
- **Vhodné predovšetkým pre**
 - osoby v cieľovej skupine podľa veku a pohlavia
 - osoby so sedavým zamestnaním a životným štýlom s nedostatkom pohybu
 - osoby, ktoré sa nestravujú zdravo a majú vyšší príjem cukrov a tukov v potrave
 - osoby s ochorením týkajúcim sa vyšetrovaného parametra alebo výskytom ASKVO v osobnej alebo rodinnej anamnéze

Cieľová skupina pre prevenciu ASKVO v lekárni

- **Muži 40 – 65 rokov a ženy 50 – 65 rokov**
 - **aktívne sa oslovujú** pri výdaji Rx liekov a predaji OTC prípravkov s odporúčaním vyšetrenia,
 - poskytujú sa vyšetrenia podľa preferencií pacienta/klienta **s dôrazným odporúčaním vyšetrenia TK a non-HDL,**
 - stanovuje sa CKVR ak sú k dispozícii hodnoty potrebných parametrov
 - odporúča sa preventívna prehliadka u VLD
 - sústreďujú sa prípadné sponzorské zdroje

Odporúčania pre prístroje a materiál

- **Výlučne zdravotnícke pomôcky**
 - pomôcky s označením (CE) spĺňajúce príslušnú legislatívu
- **Kontrola presnosti merania**
 - Podľa odporúčaní výrobcu (interná kontrola)
- **Špeciálne požiadavky na prístroje**
 - Pri štandardných postupoch pre prevenciu ochorení
 - Napr. konkrétne funkcie a validačné protokoly

Odporúčaná postup vyšetrenia

- **Objednanie pacienta na vyšetrenie**
- **Vstupný pohovor**
 - Informovaný súhlas a poučenie o spracovaní osobných údajov
 - Osobná a rodinná anamnéza
 - Použitie štandardného dotazníka
- **Meranie parametrov**
 - Základné parametre: krvný tlak a lipidový profil
 - Doplnkové parametre: AFIB, BMI, OP, GLU, HbA1c
- **Vyhodnotenie výsledkov a ich interpretácia**
 - Význam meraných parametrov, dopady a širšie súvislosti (CKVR)
- **Konzultácia a poradenstvo**
 - Životný štýl + OTC prípravky + účinnosť a bezpečnosť liečby (identifikácia, riešenie a prevencia FTP - farmaceutická starostlivosť)

Odporúčania pre zaznamenávanie a poskytovanie výsledkov vyšetrení

- **Rôzne úrovne zaznamenávania a poskytovania výsledkov**
 - Papierový dotazník so záznamom pre lekára a výstup pre pacienta
 - Elektronický záznam z vyšetrenia pre lekára v LIS
 - Odosielanie výsledkov vyšetrení z LIS do poisťovne pacienta

- **Spolupráca lekárničky s lekárom**
 - Odporúčanie návštevy lekára zo strany farmaceuta
 - Odporúčanie návštevy farmaceuta zo strany lekára

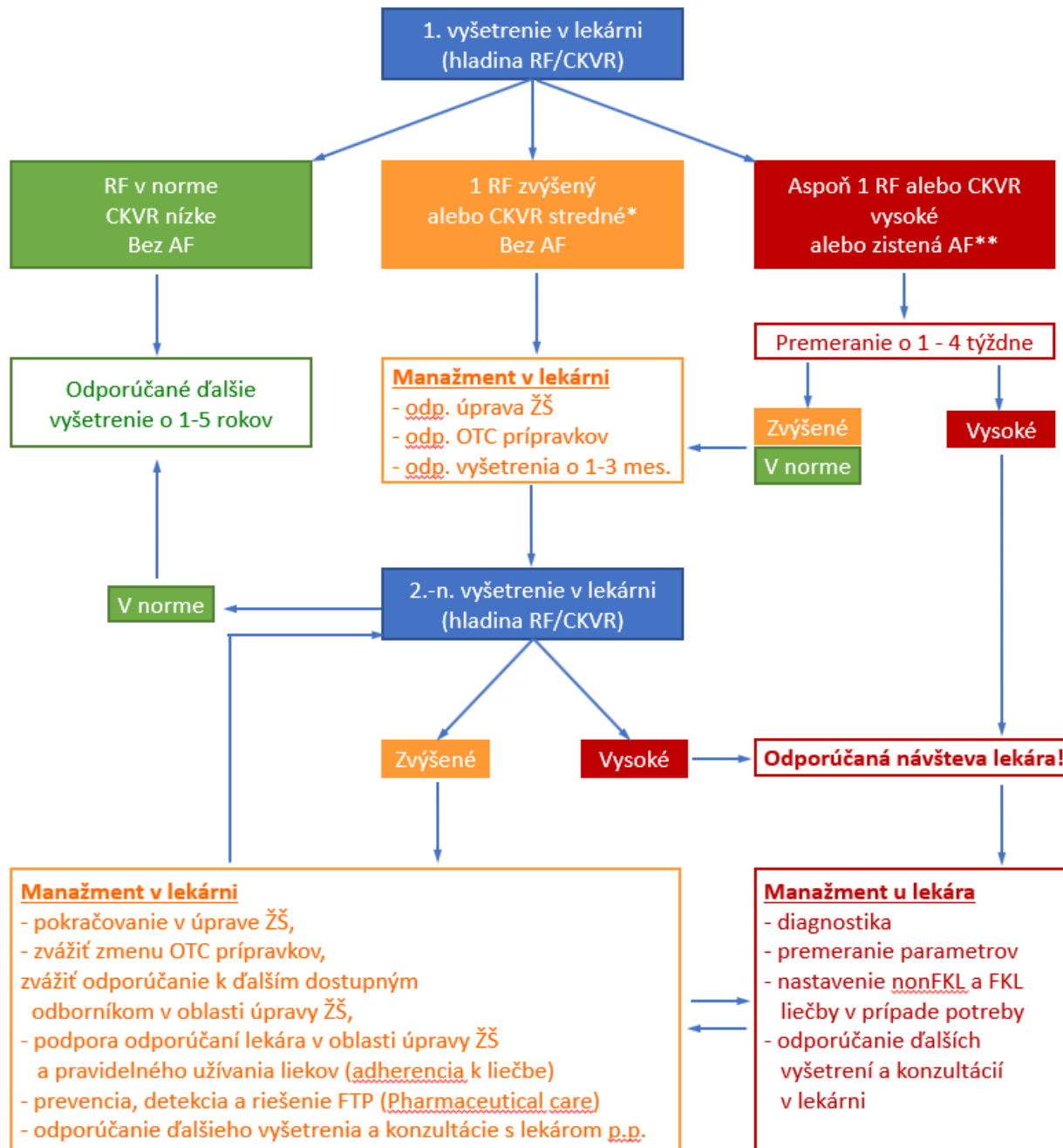

Odporúčania pre likvidáciu odpadu

- Nebezpečný odpad, ktorý vzniká pri poskytovaní vyšetrení z biologického materiálu sa likviduje v zmysle platnej legislatívy
- Lekáreň musí mať vytvorené podmienky na likvidáciu nebezpečného odpadu (zmluva so špecializovanou firmou).

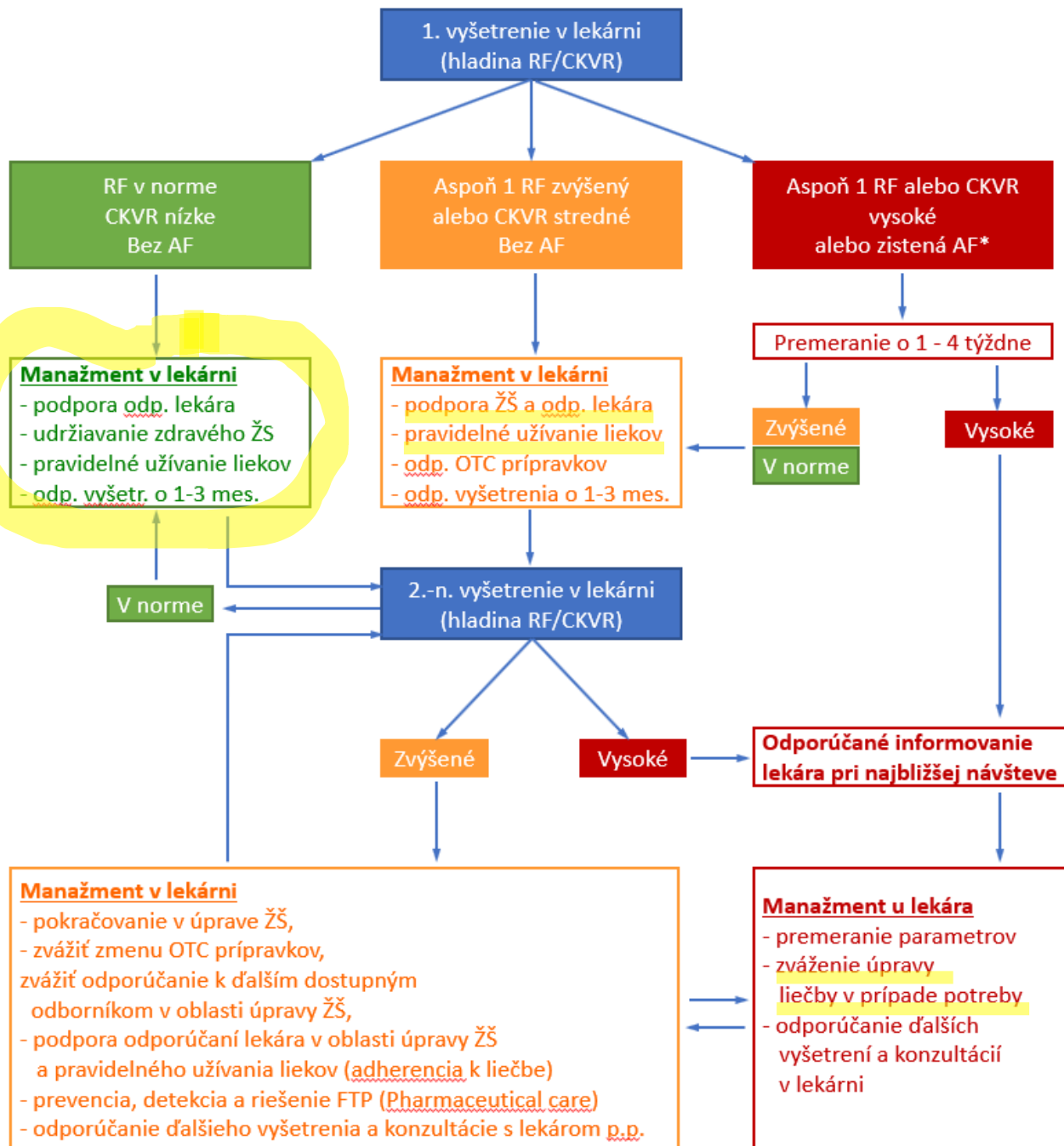
Algoritmus pre
 vykonávanie vyšetrení
 zameraných na **primárnu**
prevenciu ASKVO u osôb,
 ktoré ešte **nie sú pod**
pravidelným dohľadom
lekára.

* u osôb so stredným CKVR sa individuálne zváži odporúčenie návštevy lekára, ak sa CKVR nedarí znížiť

** pri zistení AF ihneď odporučiť návštevu VLD bez realizácia opätovného premerania o 1 – 4 týždne

Algoritmus pre
 vykonávanie vyšetrení
 zameraných na **primárnu**
prevenciu a sekundárnu
prevenciu ASKVO u osôb,
 ktoré **sú pod pravidelným**
dohľadom lekára kvôli RF
 alebo ASKVO.

* pri zistení AF ihneď odporučiť návštevu VLD bez realizácia opätovného premerania o 1 – 4 týždne

Poradenstvo spojené s vyšetrením v lekární

- Čo znamenajú jednotlivé merané parametre
- Riziká vyplývajúce z hodnôt meraných parametrov – CKVR (SCORE2)
- Možnosti úpravy životného štýlu
- Možnosti výberu OTC liekov resp. výživových doplnkov
- Odporúčenie návštevy ošetrojúceho lekára (RÚVZ)

FARMACEUT + FARMACEUTICÝ LABORANT

- Sledovanie účinnosti a bezpečnosti farmakoterapie
- Detekcia a riešenie farmakoterapeutických problémov
- Systematické liekové poradenstvo – farmaceutická starostlivosť
(Pharmaceutical care) FARMACEUT

ZÁVER

- Štandardný PpVP KVO v podmienkach verejných lekární je súhrnom odporúčaní ako robiť prevenciu jednotne a metodicky.
- Ide o prvú verziu, ktorá sa bude revidovať (á 2 roky).
- Cieľom je vytvoriť komunitu farmaceutov, ktorí začnú budú spolupracovať osobne aj online, zdieľať skúsenosti, spoločne sa ďalej vzdelávať, motivovať, inšpirovať.
- Implementačný seminár a workshop je len začiatok cesty pre ďalšie vzdelávanie v oblasti prevencie ochorení v lekárňach.
- Štandardný PpVP KVO je prvým štandardnom pre podmienky lekární, no v príprave sú už už aj ďalšie postupy.

Ďakujem za pozornosť

